

50%pA-tA'dobozok

Contributed by TÁth Gyula

2009. February 23. Monday 14:06

Last Updated 2009. August 25. Tuesday 09:49

There are no translations availableEbben a cikkben szeretnÅ©k segÅ-tÅ©get nyÅjtani mindazoknak, akik Å©pÅ-tÅ'dobozos makettek (kitek) vÅjsÅjrlÅjsÅjn tÅ¶rik a fejÅ¼ket. A legfontosabb dolog, hogy mindig merjÅ¼nk segÅ-tÅ©get kÅ©rni. A MagyarorsÅjgon jelenleg elÅ©rhetÅ' kitgyÅjrtÅ³k sajnos az esetek tÅ¶bbÅ©gÅ©ben elÅ©g csapnivalÅ³ minÅ'sÅ©get kÅ©pvis amit mÅ©g tÅ¶rtÅ©nelmi hiteltelensÅ©ggel is sÅ°lyosbÅ-tanak, mindezt sokszor horribilis Åiron. Ennek ellenÅ©re vannak olyan dobozos kitek is, amik megfelelÅ' minÅ'sÅ©gÅ±ek, minimÅjlis javÅ-tÅjssal szÅ©p hajÅ³ kÅ©szÅ-thetÅ' belÅ'1Å¼k. Ebben a cikk teljessÅ©g igÅ©nye nÅ©kÅ¼l â€" ÅjttekintjÅ¼k a Å©pÅ-tÅ'doboz palettÅjt annak Å©rdekÅ©ben,hogy mindenki megfelelÅ'en tu vÅjlasztani: megismerkedÅ¼nk a legismertebb gyÅjrtÅ³kkal kÅ-nÅjlatuk, kitjeik minÅ'sÅ©ge Å©s ÅjrszÅ-nvonala alapjÅjn, illetve kitekintÅ¼nk a MagyarorsÅjgon nem forgalmazott kitekre Å©s beszerzÅ©si lehetÅ'sÅ©geikre is.

A kiteket elÅ'szeretettel vÅjsÅjroljÅjk olyan makettezÅ'k, akiknek nincs lehetÅ'sÅ©ge fa megmunkÅjÅjsÅjra alkalmas berendezÅ©ket telepÅ-teni otthon, esetleg anyagi forrÅjs, vagy akÅjr helyhiÅjny miatt sem. Emellett elÅ'fordulhat, hogy valaki szeretne modellezni, de nem akar idÅ'tlen idÅ'ket rÅjszÅjnni egy tÅ¶rtÅ©nelmileg tÅ¶kÅ©letesen pontos modell elkÅ©szÅ-tÅ©sÅ©re. A kitek Å¶sszeÅjllÅ-tÅjsÅjhoz - mivel fÅ©lig-meddig elÅ'kÅ©szÅ-tett Åjllapotban kapjuk az alkatrÅ©szeke ÅjltalÅjban egyszerÅ± kÅ©sziszerszÅjmok elegendÅ'ek, nincs szÅ¼ksÅ©g speciÅjlis gÅ©pekre. Ha mÅjr eldÅ¶ntÅ¶ttÅ¼k, hogy szeretnÅ©nk vÅjsÅjrolni, Å©pÅ-teni, a legfontosabb, hogy ne kÅ¶ltsÅ¼k hiÅjba a pÅ©nzÅ¼nket. Egy teljesen kezdÅ', laikus szÅjmÅjra a szÅ©p dobozgrafikÅjval reklÅjmozott, drÅjga fahajÅ³ kit egyben feltÅ©tlenÅ¼l jÅ³t is jelent, holott sajnos nem ez a helyzet. ElÅ'szÅ¶r is â€" sÅ ez lenne a legfontosabb tanÅjcs â€" mindig merjÅ¼nk segÅ-tÅ©get kÅ©rni. Ezen az oldalon elÅ© modellezÅ' jelen van, akik mÅjr tÅ¶bb dobozos modellt is Å©pÅ-tettek. Olyanok is, akik csak sajÅjt modellt Å©pÅ-tettek tervrajz alapjÅjn, tehÅjt biztosan tudnak segÅ-tÅ©get nyÅjtani.Å ElÅ'szÅ¶r is, vegyÅ¼k kÅ©t csoportba a kitet vÅjsÅjrolni szÅjndÅ©k, akik pontosan tudjÅjk, hogy melyik hajÅ³ modelljÅ©t szeretnÅ©k megÅ©pÅ-teni, mÅjr â€žcsakâ€œ azzal kell megkÅ¼zdeniÅ¼ igÅ©nyeik Å©s pÅ©nztÅjrcÅjjuknak megfelelÅ'en az ideÅjlis modellt ki tudjÅjk vÅjlasztani. SzÅjmos ismert, nÅ©pszerÅ± hajÅ³ modelljÅ©t megtalÅjlik nagyon sok gyÅjrtÅ³ kÅ-nÅjlatÅjban, Åjm a minÅ'sÅ©g Å©s az Åjr rettenetesen nagy szÅ³rÅjsÅ°. Akik tudjÅjk pontosan, melyik hajÅ³ modelljÅ©t akarjÅjk megÅ©pÅ-teni, csak szeretnÅ©nek fahajÅ³ modellt Å©pÅ-teni, azok szÅjmÅ legfontosabb az lehet, hogy egy ÅjltalÅjban megfelelÅ' minÅ'sÅ©get produkÅjÅ³, Å©s azt megfelelÅ' Åjron szÅjllÅ-tÅ³ cÅ©g me vÅjlasszÅjk. Ehhez is szeretne e cikk egy kis segÅ-tÅ©get nyÅjtani. Amikor kivÅjlasztjuk Åjlmaink hajÅ³jÅjnak Å©pÅ-tÅ'doboz boltban, az elsÅ' dolog, amire rÅjnÅ©zÅ¼nk a csodÅjlatos dobozgrafika utÅjn, az az ÅjrcÅ©dula. LÅjtva, hogy mÅjr a kÅ¶zepe valÅ³sÅjgban 50-70 cm hosszÅ°sÅjgÅ° modellek Åjra is tÅ¶bb tÅ-zezer forint, bizony Å©rdemes lenne tudni, mire is szÅjmÅ-thatunk az Å¶sszeÅjllÅ-tÅjs sorÅjn. Ne legyenek illÅ°ziÅ³ink! KÅ©tsÅ©gtelen, hogy minden egyes vÅjsÅjrlÅjkor Å°jab kelepçÅ©be csal a fogyasztÅ³i tÅjrsadalom, hiszen, ha utÅjnaszÅjmolunk, mennyi is lehet egykit elÅ'ÅjllÅ-tÅjsi kÅ¶ltsÅ©ge (lÅj Szeibel LÅjsziÅ³: Å©pÅ-tÅ'dobozos modellek tuningolÅjsa 1.-4. c. cikkeit), egyÅ©rtelmÅ±vÅ© vÅjlik, hogy a kitgyÅjrtÅ³k rendkÅ nagy haszonnal dolgoznak. Mindehhez hozzÅjÅjru l mÅ©g a kit alapanyagÅjnak minÅ'sÅ©ge, ami megint csak a modellÅ©pÅ-tÅ©letÅ©t keserÅ-ti meg, amennyiben rossz, vagy akÅjr a gyÅjrtÅ³ Åjltal rosszul megvÅjlasztott alapanyagokkal talÅjlja szembe magÅjt az Å©pÅ-tÅ©snÅ©l. A kit minÅ'sÅ©gÅ©t tehÅjt, amennyire lehetsÅ©ges, vÅjsÅjrlÅjkor mindig ellenÅ'rizni kell, sÅ figye hogy csak akkor vÅjsÅjroljuk meg a kitet, ha megfelelÅ'nek talÅjljuk.Az fahajÅ³ modellezÅ©s a repÅ¼lÅ'- Å©s egyÅ©b mÅ±any makettek Å©pÅ-tÅ©sÅ©hez kÅ©pest elhanyagolhatÅ³ rÅ©tegeket mozgat meg, tehÅjt elÅ©g egyszerÅ± lefedni az itthoni keres KevÅ©s gyÅjrtÅ³ kevÅ©s modellje Å©rhetÅ' el a hazai boltok polcain, gyakran csak rendelÅ©sre szÅjllÅ-tanak kiteket. A makettÅ©pÅ-tÅ' sokszor tehÅjt csak az itthoni kÅ-nÅjlat minÅ'sÅ©gi szÅ-nvonalaÅjval szembesÅ¼l, nem is gondolva arra, hogy esetleg mÅjs gyÅjrtÅ³k kitjei hasonlÅ³ Åjron sokkal jobb minÅ'sÅ©get tudnÅjnak nyÅjtani. A fÅ' akadÅjly ezen az Å°ton persze informÅjciÅ³ hiÅjnya Å©s a beszerezhetÅ'sÅ©g problÅ©mÅjja. Az informÅjciÅ³ megszerzÅ©se ma mÅjr nem kihÅ-vÅjs, minder bÅjtorÅ-tanÅ©k, hogy merje hasznÅjlni az internetet ebben a tÅ©mÅjban is. MinimÅjlis nyelvtudÅjssal (gyakran mÅ©g ez is szÅ¼ksÅ©gtelen) megtalÅjlhatja szÅjmos, idehaza nem forgalmazott kitgyÅjrtÅ³ honlapjÅjt, kÅ-nÅjlatjÅjt. A beszerezhetÅ'sÅ©g gondja is inkább csak vÅ©lt, mint valÅ³s, ugyanis szÅjmos kÅ¼lfÅ¶ldi internetes webÅjruhÅjzban megvÅjsÅjrolhatÅ³ak a hajÅ³k kitjei, rÅjadÅjsul ezeket Å©szszerÅ± postakÅ¶ltsÅ©ggel el is juttatjÅjk a vÅjsÅjrlÅ³hoz. Ez ma mÅjr az EurÅ³pai UniÅ³ terÅ¼letÅ©n belÅ¼l nem okozhat gondot, de biztonsÅjggal vÅjsÅjrolhatunk akÅjr az EgyesÅ¼lt Å°llamokbÅ³ is, persze onnan tetemes postakÅ¶ltsÅ©ggel.ElÅ'szÅ¶r is nÅ©zzÅ¼k meg az ismertebb (itthon jelenleg forgalmazott, illetve kÅ¼lfÅ¶ldrÅ' beszerezhetÅ') kitgyÅjrtÅ³k kÅ-nÅjlatjÅjt. Ehhez a legjobb alapot egy Å¶sszehasonlÅ-tÅjs szolgÅjtathat, amely sorÅjn a kÅ¶vetkezÅ' egyszerÅ± szempontokat vesszÅ¼k figyelembe:

A gyÅjrtÅ³ kÅ-nÅjlata Å©s az elÅ©rhetÅ' mÅ©re Å¶nmagÅjban nagyon sokat elÅjru l a gyÅjrtÅ³rÅ³l, ugyanis: a gyÅjrtÅ³k a hajÅ³k Å©pÅ-tÅ'elemeit ipari gÅ©pekkal tÅ¶megterme kÅ¶ltsÅ©ghatÅ©kony megoldÅjs az, ha viszonylag kevÅ©s fÅ©le alkatrÅ©szt kell gyÅjrtani Å©s azok minÅ©l tÅ¶bb kithz megfelelÅ'ek lesznek. Ezt Å°gy lehet kÅ¶nyvedÅ©n elÅ©rni, hogy az egyes hajÅ³k mÅ©retarÅjnyÅjt Å°gy vÅjlasztjÅjk meg, hogy minÅ©l tÅ¶bb tÅ¶megtermelet alkatrÅ©sz legyen kÅ¶zel helyes mÅ©retÅ±. SÅ't mi tÅ¶bb, a spÅ³rolÅjs az egyes maketteken be is Å©rtendÅ', sokszor tÅ¶bbfÅ©le szÅ¼ksÅ©ges mÅ©ret helyett csupÅjn egyfÅ©lÅ©t kapunk a dobozban. Ez persze sokkal egyszerÅ±bb megoldÅjs, mint kÅ¼lÅ¶nbÅ¶zÅ' hajÅ³kat azonos mÅ©retarÅjnyban gyÅjrtani, amikor is ugyanabbÅ³l a tÅ-pusÅ° alkatrÅ©szbÅ'l (pl. kormÅjnykerÅ©k, ÅjgyÅ°nyÅ-lÅjs tokok Å©s fedelek, stb.) nagyon sokfÅ©le mÅ©retre lenne szÅ¼ksÅ©g, ha terveknek meg szeretnÅ©nek felelni.Å (A mÅ©retarÅjnyok tekintetÅ©ben a konvencionÅjlis arÅjnyokat tekintem mÅ©rtÅ©kadÅ. Ezek a tÅ¶rtÅ©nelmi hajÅ³makettek esetÅ©ben kontinentÅjlis mÅ©rtÅ©kegysÅ©gekben 1:50 Å©s 1:100. Az angolszÅjsz terÅ¼l mÅ©rtÅ©kegysÅ©grendszer e tÅ¼l a mai napig eltÅ©r, itt a megfelelÅ' arÅjnyok 1/4 coll : 1 lÅjb, valamint 1/8 coll : 1 lÅjb. MiutÅ lÅjb = 12 coll, ezÅ©rt az elÅ'bbi 1:48, az utÅ³bbi pedig 1:96 mÅ©retarÅjnyok felel meg. Az EgyesÅ¼lt Å°llamokban igen elterje mÅ©g a 3/16 coll : 1 lÅjb (1:64) arÅjny is, illetve sokszor talÅjlkozhatunk 1:75 mÅ©retarÅjnyval is. Kisebb hajÅ³k rÅ©szletes modelljeiÅ©l 1:10, de akÅjr 1:15 Å©s 1:25 arÅjnyok is elÅ'rodulnak. Å°rtÅ©k/Åjr arÅjny. Ha mÅjr hÅjzartÅjs szÅjmÅjra tetemes Å¶sszeget szÅjnunk a kit megvÅjsÅjrlÅjsÅjra, nem lehet fontosabb szempont, mint hogy a

gyártás milyen minőségek kiteket állít-e el. Ebből már vadás lehet a kit alapanyagának minősége és helyes megválasztása az elre gyártott szerkezeti elemek (elsősorban fém elemek, ormamentikák) kidolgozottsága, minősége. Emellett a tervezéssel, a mellékelt ábrák alapján a terv megvalósítása, az ismertebb kigyártókat, az internetes honlapjukat (ahol illet nem találtam, ott a véleményem szerint csaknem teljes körű látogatást készítek honlapjaikat, az ezeket (i) vel jelöltem); a szöveg (kb. hány kité forgalmaznak, a táblázatban DB oszlopban jelölve, az árak magyarizata: 0 - 10 alatt, és 25 között, 2 € 25 és 40 között, 3 € 40 modell fájllal van a választék); a használt műanyagokat, az árszámvetést (1-olcsó, 2-közepes, 3-drága). Felhívom a figyelmet, hogy ez csak egy ártábla, ráadásul a beszerzési forrás is fél, hogy mennyibe kerülnek a kiték; a táblázatban a teljes szubjektív-ajánlás (0 € "pazarlás", *-használat, **-ajánlott, ***-kiemelkedő). A látni rá kell, hogy az ajánlás nem a saját, illetve máskor tapasztalataira alapul csupán.

(IT)
 Latina / (ES)
 / (UK)
 (IT)
 (IT)
 (US)
 (ES)
 (Victory Models)
 Boats
 Navy)
 romodel
 35,40,43,45,50,60,75,90,98,100,120,150
 Shipways
 Creativo)

megállapítás. Ha egy kigyártó sok műanyagban gyárt, azonban nincs nagy választék, az azt jelenti, hogy viszonylag kevésféle tervet megtermelt, elárnyékolta az elemet készítő, amit igyekeznek minél több kitéhez felhasználni, tenni. Ennek legegyszerűbb módja a műanyag olyan megválasztása, hogy a felhasznált elemek többsége nagyjából megfeleljen a valóságnak. Természetesen ilyenkor a legkritikus esetben kapunk jó modellt. A módemes tehát inkább a kisebb választékú és kevés műanyagokkal dolgozó cégeket választani. A táblázatban leolvasható a megválasztás árszámvetése. Ha tehát az elzáró kité szempont alapján (választék, műanyagok) magunkban kialakított valamiféle sorrendet a kigyártókra, ezt ki kell egészíteni a termékárak árszámvetésével. Természetesen a jó árak makettek meg kell fizetni, azonban sajnos sokszor előfordul, hogy egészen kevés árú dobozok is sok pénzért fizetünk, vagy akár az is, hogy árpénzűl csak egy kicsit jobb minőséget irrealisan magas árat kérnek. Az elzáró kiték ár-arányának és árszámvetésének ábrákon kívül mellett nagyon fontos, hogy tudjuk, mire számíthatunk, amikor kibontjuk a dobozt. Áppen ez az ár-arány a leggyakoribb selyes hibákat, amelyek egyben sajnos éntrendésnek számíthatnak a kité készítői körében. Az alapanyag: a kiték többsége a legnagyobb minőségű, legolcsóbb lemezből kapjuk a lezervágot bordákat és gerinclemezt. Sajnos ezek egy része eleve gárra, az ár-tábla sorában szétválnak a rétegek, csak a baj van vele. A lezervágot pedig, bár jó hangzik, kité alapvetően hiányosságokkal az alkatrész helyessége nem a lezervágot, hanem a terven múlik. Hiába van ki egy nem odaillő alkatrészt a lezervágot megválasztott anyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengzetes névű egzotikus keményít mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egészébe festve lesz. További ártalános probléma a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengzetes névű egzotikus keményít mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egészébe festve lesz. További ártalános probléma a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengzetes névű egzotikus keményít mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egészébe festve lesz. További ártalános probléma a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengzetes névű egzotikus keményít mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egészébe festve lesz. További ártalános probléma a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengzetes névű egzotikus keményít mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egészébe festve lesz.

Az ÁjgyÁk lafettÁjit meg inkÁjbb csak mÁrtÁkkel emlegetem, ezeket az alacsonyabb minÁsÁgÁ± gyÁjrtÁk esetÁn azor kellene dojni, a doboz felnyitÁjsa utÁjn. A fent felsorolt hibÁjakra nagyon Árdemes odafigyelni, amikor kit vÁjsÁjrlÁjsÁjn tÁjrtÁ¼k a fejÁ¼nket. Árdemes kÁjrtbejÁjri a tÁmÁjt, tÁjÁkkozÁdni, mert kellemetlen meglepetÁsek sokasÁjga Árhet hajomakett.hu-ra felrakott cikkÁ¼nben kemÁny kritikÁjt kapunk a hajÁ³ alapvetÁ minÁsÁgÁt (nem az ÁpÁ-tÁ Á¼gyess gondolok), illetve tÁjrtÁnelmi hitelessÁgÁt tekintve gyakorolttab, tapasztaltabb Ás tÁjbb ismerettel rendelkeÁ ÁpÁ-tÁ azt esetleg rosszul ÁrtelmezzÁ¼k. Amikor valaki ilyen kritikÁjt kap, jusson eszÁbe, hogy a tapasztaltabbak nem ellenÁ¼nk, hanem ÁrtÁ¼nk Á-rjÁj a kritikÁjkat! A dolgunk nem megsÁrtÁdni, hanem kijavÁ-tani a hibÁjt, a sajÁjt igÁnyei szerint! TermÁszetesen nem vÁjrhátÁ³ el mindenkitÁl, hogy tÁkÁleles tÁjrtÁnelmi hÁ±sÁggel akarja megÁpÁ-teni a modelleket, de bizonyos minimÁlis ismeretek, alapelvek betartÁjsa kÁjtelezÁ, ugyanis bizonyos szint alatt nem hajÁ³makett-ÁpÁ-tÁsrÁl szÁ¼ a dolog...]Nos, az eddig leÁrtak alapjÁjn bÁjtorkodtam egy ajÁjnÁjst ÁjsszeÁjllÁ-tani. Az ajÁjnÁjjs, mint azt korÁjbban Ártam, szubjektÁ-v. TermÁszetesen nem minden doboz tartalmÁjt ismerem, sÁ't, jÁ³pÁjrt mÁjrkÁjval sem talÁjlkoztam mÁg áÉzÁlÁbenáœ. Tapasztaltabbak Ás kezdÁk meglÁjtÁjsaira, interneten olvashatÁ³ vÁ alapozom, amit Árok, de remÁlem á€" sÁ ez a cÁl vezÁrel á€" hogy segÁ-tsÁget tudok vele nyÁjtani a teljesen kezdÁk szÁjmÁjra.

kategÁria: nem ajÁjnlott gyÁjrtÁ³k. Sajnos az elsÁ fontos megÁjllapÁ-tÁjsom, hogy a hazÁjnkbar kit hajÁ³makettek tÁjbbÁgÁnek megvÁjsÁjrlÁjsa nem mÁjs, mint pÁnzkidobÁjs. A minÁsÁgi mÁrce legalÁjt az Artes Latina Ás Mamoli kitek jelentik, illetve ebbe a csoportba sorolÁjm mÁg a Constructo-t Ás a Mantua-t is. Ezek a gyÁjrtÁ³k a legtÁjbb esetben tÁjbb, ha nem az Ájsszes fent ismertetett sÁlyos hibÁjt elKÁjvetik. Ezeknek a gyÁjrtÁ³knak a kÁ-nÁjlata kb. olyan szÁles, mint amennyi fÁle mÁretarÁjnyban gyÁjrtanak. Ez azt jelenti, hogy a lehetÁ legkevesebb, legvacakabb tÁjmegtermelt alkatrÁszot dobÁjlljÁj bele a bodozokba egy-kÁt marÁk fa kÁ-sÁretÁben. MÁjrt maguk a tervrajzok sem hasznÁjllhatÁ³akÁ komolyabb ÁpÁ-tÁsre, a tÁjrtÁnelmi hitelessÁgrÁl szÁ³ sincs. Az alatrÁszek nÁha egÁszen vannak dolgozva (pÁjntok, csigÁj, stb.), csak sajnos atÁjnyntalanok Ás nem illenek az adott hajÁ³ra. kategÁ³

hasznÁjllhatÁ³, javÁ-thatÁ³ kitek, tehÁjt azok, ahol mÁjrt van annyi elÁnye a kitnek, hogy esetleg csak nÁhÁjny alkatrÁsz(tÁ-pus) cserÁjÁvel, javÁ-tÁjsÁjval, a tervek kicsi mÁ³dosÁ-tÁjsÁjval kielÁgÁ-tÁ' erdemÁnyt lehet elÁrni illetve alapot kÁ-nÁjlnak egy szÁp, helyes makett elKÁszÁ-tÁsÁhez. Ezek a kitek nÁha mÁg szenvednek az elÁzÁ' kategÁ³ri de mÁjrt nem olyan nagy arÁjnyban. A Panart, Sergal Ás a Corel kitjei ezek, amik itthon szintÁn elÁrhetÁ'ek, Ás egÁsz j alapot szolgÁjllatnak egy-egy hajÁ³modell megÁpÁ-tÁsÁnek. Az alapanyagok minÁsÁgÁre itt mÁjrt nem szokott panasz de a mÁretarÁjnyok itt is eklektikusan vÁjltoznak, ami nem jÁ³, mert Á-gy nem lehet egy standard mÁretarÁjnyÁ° modell mellÁc tenni, ÁjsszehasonlÁ-thatatlan lesz. TalÁjn mindhÁjrom gyÁjrtÁ³ esetÁn igaz hogy elÁggÁc drÁjgÁj a modellek a minÁsÁgÁghez kÁpest. Az Ágynevezett dÁ-szÁ-tmÁnyek kivÁtel nÁlkÁ¼l frÁjccsÁjntÁjt fÁom fÁjmedvÁnyek. LÁjtt pÁldÁjt arra, hogy valaki alapnak vÁjsÁjrolta meg a hajÁ³t, a dÁ-szÁ-tÁseket azonnal kidobta Ás mind helyett sajÁjtot kÁc (pl. Bill Short: Sovereign of the Seas). TermÁszetesen az Ájrt sem mindegy, gondoljuk meg, megÁri-e szÁpen megÁpÁ-tett hajÁ³nkat jelzÁs ÁrtÁkÁ±, frÁjccsÁjntÁjt femalkatrÁszek tÁjmkelegÁvel elrondÁ-tani? AzÁrt lett ilyen ezen gyÁjrtÁ³k besorolÁjsa, mert csak jÁ³ alapokat nyÁjtanak nagy hajÁ³khoz, de azt igen drÁjgÁjn teszik, mikÁjzben dÁ-szes hajÁ³k kitjeit adjÁj el ormÁ³tlan, gusztustalan frÁjccsÁjntÁjt hulladÁk-dÁ-szÁ-tmÁnyekkel. KategÁria, aj gyÁjrtÁ³k. TÁkÁleles kit (Ás tÁkÁleles modell egyÁjllalÁjn) nem lÁtezik, de vannak olyan gyÁjrtÁ³k, akiknek a kitjei áÉz pÁnzÁ¼ketáœ: vagy drÁjgÁjn, de nagyon jÁ³ kitek adnak ki (pl. Amati, Victory Models sorozat á€" HMS Granada), vagy re olcsÁn nagyon kevÁs javÁ-tÁjst igÁnylÁ'eket, jÁ³ alapanyagminÁsÁggel (Billing Boats, OcCre). Sajnos ebbÁl itthon csak az Amati modellek elÁrhetÁ'ek, illetve esetleg a Billing Boats. Az Amati sokszor pÁldaÁrtÁkÁ± kitekkel Ájll elÁ', az alapan rendben van, szÁjmos Ás szÁjmtalan kiegÁszÁ-tÁ'vel, kÁ¼lÁjrt megvÁjsÁjrolhatÁ³ anyaggal is rendelkeznek.

TermÁszetesen az ornamentikÁj terÁ¼letÁn kÁjzel sem ideÁjis, de legalÁjbb mÁretarÁjnyos, esztÁtikus, sÁ't esetenkÁnt tÁjrtÁnelmileg helyes dÁ-szÁ-tmÁnyeket is kÁpeseke kÁszÁ-teni. A mÁretarÁjnyok kezdenek helyre kerÁ elÁszeretettel alkalmazÁj az 1:60-at, sok kitj¼k kÁszÁ¼l 1:50-ben Ás 1:100-ban is. A tervrajzok minÁsÁge vÁjltozÁ³, tÁly bÁ'beszÁcdÁ±ek, de tÁjbbÁgÁben jÁ³ tervrajzok. TermÁszetesen a tÁjmegtermelÁs adta korÁjtok jelen vannak, de ÁrezhetÁ'en kevÁsbÁc, mint az elÁzÁ' kategÁ³riÁjknÁj. ElÁg szÁles paletta Ájll rendelkezÁsre, tÁmavÁjlasztÁjs tek SzÁjmos tÁjrtÁnelmi kor hÁ-res Ás kevÁsbÁc hÁ-res hajÁ³tÁ-pusÁjnak replikÁjÁjt ÁjrusÁ-tjÁj. KiemelkedÁ' minÁsÁgÁg vannak, ez a Victory Models nevÁ± alorozat, ahol tÁjbb teszt szerint is igen kiemelkedÁ't alkottak. A leÁ-rÁjsok, ÁjsszeÁjllÁ-tÁjsi ÁtmutatÁ³k szintÁn tisztessÁgesek, de ne feledjÁ¼k el, hogy ez nem egy olcsÁ³ kitygyÁjrtÁ³, mÁgis, szÁj vÁlemÁny szerint megÁri megvenni a kitjeiket, Ás van is mibÁl vÁjlasztani. TulajdonkÁppen aki nem ragaszkodik a konvencionÁlis mÁretarÁjnyokhoz, annak a szÁjmÁjra ideÁjis vÁjlasztÁjs lehet. Ebbe a csoportba tartozik mÁg a hazÁjnk szintÁn elÁrhetÁ' Corel, szintÁn nem olcsÁ³ kitek gyÁjrtÁ³ja, ez a mÁjrtka a viszonylag kis vÁjlasztÁcok Ás helyes mÁre miatt kerÁ¼lt ebbe a csoportba, a minÁsÁgen felÁ¼l, termÁszetesen. A dÁjn Billing Boats rendkÁ-vÁ¼l patinÁjs, esztÁtiku megjelenÁsÁ± kitek dob piacra, sok pozitÁ-vummal. SzintÁn nem olcsÁ³, de elÁrhetÁ' ÁjrtÁ³ kitek, bÁjrt meglehetÁ'sen kicsi vitorlÁshajÁ³ vÁjlasztÁcok. A csoportba tartozik mÁg 3 kevÁsbÁc ismert Ás itthon nem is forgalmazott mÁjrtka,Á a span OcCre, az olasz Aeropiccola Ás az angol CalderCraft. Az OcCre hajÁ³ mellett hintÁ³modellekkel is foglalkozik, az ÁrdekessÁg kedvÁcÁrt. FelsÁ' kÁjzipes ÁjrszÁ-nvonlat kÁpvisel, csak spanyol vitorlÁjsok kitjeit Ájrtulja, nagyon esz kiegÁszÁ-tÁ'kkel. A faragÁjsok, ornamentikÁj esztÁtikusak, rÁszletesek. MegjelenÁsÁben ezek a kitek leginkÁjbb az ArtesanÁ Latina kitekhez hasonlÁ-tanak, ennek a gyÁjrtÁ³nak is nehÁz lesz leszköni a mahagÁ³nirÁ¼. A CalderCraft kitek jÁ³szerivel angol hajÁ³k kitjei, megfelelÁ' minÁsÁgÁben. A Nelsoná€™s Navy sorozatuk 15 db angol hajÁ³ azonos mÁretarÁjrt makettjÁcbÁl Ájll, nagyon impozÁjns sorozat, bÁjrt esetenkÁnt az azonos hajÁ³k kÁjzÁ¼l pl. az Amati-t ajÁjnÁj j inkÁjbb.

AprÁ³ hibÁjok vannak, de ezektÁl el lehet tekinteni Ás az Ájrt sem vÁcses. Az Aeropiccola gyÁjrtÁ³ tÁly sok informÁciÁ³va nem rendelkezek, korÁjbban egÁszen kedveltek voltak a kitjeik.

KategÁria. KiemelkedÁ' minÁsÁgÁ. Árdemes kategÁriÁjba tartozÁ³ makettek egyike SEM elÁrhetÁ' MagyarorsÁjgon, holott sok esetben ezt az Ájrt nem indokolja. Nem feltÁtlenÁ¼l a legdrÁjgÁjbb a legjobb, de az biztos, hogy a kis pÁldÁjny szÁjmban, kis vÁjlasztÁcokkal dolgozÁ³ modellgyÁjrt kitjei ÁjllalÁjban jÁ³ minÁsÁgÁ±ek. RÁjgtÁjrt ni kell emelni a Model Shipways nevÁ± gyÁjrtÁ³t, aki, lÁvÁc ÁgyesÁ¼lt Álla csupÁjn amerikai vitorlÁshajÁ³k modelljeit gyÁjrtja, viszont abbÁ¼l sokat, kÁjzel 40 fÁle hajÁ³modell vÁjsÁjrolhatÁ³ meg.

A kitek Ájra nem tartozik a drÁjga kategÁriÁjba, viszont a minÁ'sÁgÁ¼k kivÁoteles. RÁszletessÁg, pontossÁjg jellemzi Á ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁ helyett gyakorlatilag egy 60-70 oldalas kÁjnyvet mellÁkelnek minden dobozhoz, Áogy, hogy akÁj egy kezdÁ is simÁjn eligazodik benne Áos Ájssze tudja ÁjllÁ-tani a makettet. Sajnos nehÁozkes beszerezni itthon, rájadÁsul EurÁpÁjban szÁ±k keresztmetszet lehet, hogy valÁszÁ-nÁ±leg kevÁos makettezÁt Áordekel áéžideÁjtáœ az amerikai vitor tÁjrtÁonete. Az ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁzik elejÁon egyÁobkÁont rÁszletes tÁjrtÁonelmi ismertetések, valamint, korab fánykÁpek (ha láteznek), rajzok, stb. talÁjihatÁak. TovÁbbi eurÁpai gyÁjrtÁs az Euromodel. MindkettÁ kis vÁjlasztÁokkÁ kevÁos máretarÁjnyal dolgozik. Kitjeik kÁjzÁjtt egÁszen komoly irodalommal rendelkezÁ XVIII. szd-I vitorlÁsok kicsinyÁ-mÁjsai szerepelnek, termÁszetesen nem Áoppen olcsÁn. Az egyes elÁrhetÁ kit májrkÁj ajÁjnlÁjja mellett fontosnak tartó azt is, hogy az ajÁjnlÁj szemÁlyre szabott legyen, kinek-kinek igÁnyei Áos pÁonztÁjrcÁjja szerint. Ezek alapjÁjn:- ha mindÁjssze egy esztÁotikus makettre vÁjgyuk, ami szobÁjnk dÁ-sze lehet, azonban (remÁlhetÁ leg egyelÁre) nem Áordeke máretarÁjny, a tÁjrtÁonelmi hitelessÁg, tehát csak egy szÁp hajÁt szeretnÁnk, akkor is szem elÁtt kell tartanunk, hogy feltehetőleg nem egy csomÁ pÁonztÁ elKÁjllÁsÁvel, illetve kÁnszervedÁsek ÁtjÁjn kÁ-vÁjnjuk megvalÁsÁ-tani, hanem alkotÁj ÁjrtÁj mável. Májrr ebben az esetben is az ajÁjnlott kategÁriÁj bÁvÁjlogassunk, ha tehetjÁ¼k. Nagyobb hajÁk (Áorperse elÁg rendelkezőkre ÁjllÁ idÁ Áos megfelelően mály pÁonztÁjrcÁ!) esetÁon a hasznÁjhatÁ kategÁria is megfelelő. Ha tÁjbb hajÁt is ÁopÁ-teni szeretnÁnk mág, gondolkodjunk el a máretarÁjnyon. Az egymÁj mellett ÁjllÁ-tott ÁjsszevismáretarÁjnyÁ hajÁk nem mutatnak jÁt, nem lehet ÁorzÁokeltetni az arÁjnyokat. Á%ordemes a standard, de legalÁjbbis azo máretarÁjnyÁ hajÁkban gondolkodni, olyan máretarÁjnyokban, ami sokszor elÁfordul sok gyÁjrtÁnÁj. Az ajÁjnlott kategÁria itt is megfelelő.- Ha a máretarÁjny Áos az esztÁotika mellett a tÁjrtÁonelmi há±sÁg is szÁjma-t, akkor májrr ne dolgozunk van. TermÁszetesen ilyenkor szÁ¼ksÁges a megfelelő irodalom olvasÁjja, a referenciaanyagok gyÁjtÁse, majd az ennek legjobban megfelelő kit kivÁjlasztÁjja, amit fel is javÁ-thatunk igÁny szerint. Az a jÁ, ha minÁl kevesebb terÁ¼leten sÁjtanak bennÁ¼nk a tÁj megtermelés hájtu¼tÁi, sÁ a pÁonztÁ¼nkÁort egy relatÁve jÁ alapot kapunk. Az ajÁjnlott kategÁria hajÁi sok esetben májrr kÁjzel vannak ehhez, mág a kiemelkedÁ kategÁria bizonyos darabjai a megfelelő Ájrr megfizetése ellenÁben szinte tÁkÁleteset nyÁjtanak. [ElÁfordulhat, hogy mág a legpontosabban visszaakit sem elÁgÁ-ti ki igÁnyÁ¼nk. Ha elmegy valaki a National Maritime Museum-ba, vagy a Museo Naval Madrid-ba, vagy a Musée de la Marine-ba PÁjriszban, hazafelÁ jÁjvet májrr biztos ott motoszkÁj majd benne, hogy kellene admiralitÁj (admiralty, azaz bordÁj-palÁjnkos, teljesen há± szerkezetÁ±) hajÁt ÁopÁ-teni. SzÁjmukra is van kit megoldÁj, ha nem rendelkeznek otthon az egyes bordÁj egyÁoni megmunkÁjÁjshoz szÁ¼ksÁges fá±rÁsz- Áos csiszolÁgÁppel. A szÁjzadmillimÁter pontos bordÁj Án. "timbering set" keretÁben (csak faanyag) megvÁjrolhatÁak bizonyos speciÁjilis gyÁjrtÁknÁj. TermÁszetesen a kÁ-nÁjlat rendkÁ-vÁ¼ kicsi, sok esetben mindÁjssze 2-3 hajÁ admiralty kitje ÁorhetÁ el egy gyÁjrtÁnÁj. Az Ájrrak meglepÁ mádon vÁjltozatosak, mindenesetre bÁven ÁjsszevethetÁek egy Panart/Sergal 100 ezer forintos kit ÁjrtÁjval. Vajon melyik Áori meg jobban?]

SpeciÁjilis, admiralty kitek pl. Harold Hahn: <http://www.dlumberyard.com/Hahn/HaroldHahn.htm> ElÁrhetÁ'sÁg, beszerzÁsi lehetÁ'sÁgek: Ahogyan azt korÁjbban má Ártam, MagyarorsÁjgon, elsÁsorban Budapesten elÁrhetÁ náohÁjny makettbolt polcain, illetve internetes webbölkben szÁjmos gyÁjrtÁ kÁ-nÁjlat. Mivel nem nagy a tolongÁj ezekÁort a makettekÁort, ezÁort gyakran gyÁor a vÁjlasztÁok, illetve rendelÁs ÁtjÁjn lehet hozzájjutni. Ilyen portÁj pl. a <http://www.fabulis.hu>, ahol fáleg elÁrendelhetÁek a kitek. Sajnos ahogyan emlÁ-tettem, igen gyatra gyÁjrtÁk kitjeit lehet megrendelni, a legalacsonyabb minÁ'sÁgeket, ezÁort a kitek beszÁjllÁ-tÁjja kÁtsÁges (jÁmagam 1 Á% VET vÁjrtam, mire megjÁjtt a Mamoli Gretel-je hiÁjnytelenul, ami egy kis doboz marÁok fájval 18 ezer forintÁort). TermÁszetesen ez nem a forgalmazÁ hibÁjja volt, de ezt a megoldÁst senkinek nem javasolom. A boltokban az egyes kitek pedig lehet, hogy Áovek Áta ott porosodnak májrr, lehetsÁges, hogy az Áta Áj-tott is a cÁg a dobozon, kijavÁ-tott valami hibÁj. Az ÁjdonstÁjgok pedig gyakran elÁrhetetlenek. Ilyen mádon Áon a belfÁjldi vÁjÁjrlÁjst alapvetÁen nem tÁjmogatom. Kis vÁjlasztÁok, megbÁ-zhatatlan beszÁjllÁ-tÁj, rossz gyÁjrtÁk, magas Ájrrak. Mindemellett megjegyyezÁom, ami az ajÁjnlÁj bÁjst talÁjn kitÁ±nik: a magyar kÁjzÁjnsÁgnek el lehet adni drÁjgÁj a legrosszabb kiteket is, akkor meg márt hoznÁjnak ide elÁrhetÁ ÁjrtÁ, minÁ'sÁgÁ dobozokat? Ehelyett szorgalmazom mindenki szÁjma Ájra az internet hasznÁjlatÁj. BÁjrmely bank ad ki dombornyomott bankkÁjrtÁj, vagy Áoppen speciÁjilis internetes vÁjÁjrlÁjra látrehozott kÁjrtÁj, melynek segÁ-tsÁgÁvel biztonstÁjgosan lehet vÁjÁjrolni az interneten keresztül¼. SzÁjmos jobbnÁj jobb modellbolt látezik, melyek valÁban leszÁjllÁ-tjÁj a kÁ-vÁjnt makettet, termÁszetesen a postakÁjllÁsÁg esetenÁont nem olcsÁ, lávÁon szÁ nagy bodozokrá. Ennek ellenÁre egy-egy, az ajÁjnlott májrkanevek fáomjelzett kit kicsit magasabb Ájron is sokkal nagyobb ÁjrtÁjmet hozhat kÁszÁ-tÁjÁnek, mint a gyengÁobb, Áos csak elhanyagolhatÁan olcsÁbb verziÁ. Á%ordemes a jÁ modellek hájza tÁjÁjn szÁonstÁzni, tÁjbb forgalmazÁnÁj is. Nyugat-EurÁpÁjban a makettboltok (is) rendesek, a termÁkek megÁorkeznek. KÁjrtÁ¼lbelÁ¼l 7 Áve vÁjÁjrolok interneten keresztül¼ kÁ¼fÁjldrÁ, Áos májssnak a hibÁjÁj bÁjst mág sohasem kÁjrosodtam meg. Ha egyszer kÁjrtÁj bÁjlljuk, Áos megbizonyosodunk az internetes vÁjÁjrlÁj biztonstÁjgÁjrtÁ, hamar rájÁjvÁ¼nk, hogy sok minden sokkal elÁrhetÁbb, mint az gondoltuk volna. A vÁjÁjrlÁj biztonstÁjgossÁj tehetÁ felelÁ'ssÁggel (Á¼gyelÁ¼nk, hogy adatainkat csak az arra illetÁkesek kapjÁj meg), erre láteznek megfelelő internetes protokollok, melyek megbÁ-zhatÁak. Ha valaki regisztrÁjja a dombornyomott bankkÁjrtÁjÁjrt a <http://www.paypal.com> oldalon, gyakorlatilag biztonstÁjgosan fizethet, mivel ha olyan oldalon, webbölkben vÁjÁjrol, akik paypal-t fogadnak el, akkor a fizetése sorÁjn az tÁjrtÁonik, hogy mi a bank felÁ adunk egy megbÁ-zÁjst, hogy ha a májssik fáoltÁi jÁjrt a kÁorÁs a paypal-rÁ, akkor fizesse ki neki az Ájltalunk megadott Ájsszeg lányeg, hogy a májssik fáol nem lájtja a banki adatainkat. A kÁjrtÁjnkat kÁjzvetlenÁ¼lis hasznÁjhatjuk, de ezzel vigyÁjznunk kell. Az internetes vÁjÁjrlÁj sem jÁjrt nagyobb kockÁjzattal, mintha Ájrtvernek egy kÁszpÁonztÁ vÁjÁjrlÁj sorÁjn egytetszÁleges boltban. A bankok kÁjzÁjtt meglehetősen sok nyoma marad a tranzakciÁknak. A gyÁjrtÁktÁ kÁjzvetlenÁ¼l is lehet rendelni, ilyen esetekben a reklamÁciÁ pl. elÁggÁ rugalmas dolog, ha szÁ¼ksÁg van rá. Banki ÁjttalÁjst csak vÁgsÁ esetben hasznÁjllunk, mivel ez elÁggÁ drÁjga lehet, illetve kÁszpÁonztÁ kÁ¼ldÁsÁot postÁjn sz vÁjÁjrlÁjst tehát biztonstÁjgossÁj tehetÁ interneten, de egy dolgot nem tudunk megkerÁ¼lni: ez pedig a nyelvtudÁj. Sajnos alapszinten mindenkÁppen Áorteni kell angolul (vagy námetÁ¼l), ez nyitja meg a lehető legnagyobb utat az internet felÁ. pÁonzforgalmi Á¼gyleteink esetÁben sem Ájrt, ha ráj tudunk kÁrdezni az eladÁra e-mailben, el tudjuk intézni, ha valami

probléma van. Ha mindezeknek hárjában lennénk, akkor meg kérjünk meg egy ismerőstől Fontos megemlíteni, hogy a kitek mellett más dolgok is beszerezhetők, akár tervrajzok, faanyagok és kiegészítők is (Ágyak, korlátok, csigák, kátelek, stb), szintén érdemes ezeket is felkutatni. Végezetül néhány hazai és külföldi webbolt linkje: 1: <http://fabulis.hu> 2: <http://www.mkmodell.hu> 3: <http://modellfutar.hu> 4: <http://replica.hu> 5: <http://www.amazon.de> 6: <http://www.moduni.de> 7: <http://drexlers-modellbau.de> 8: <http://online-hobbies.com> 9: <http://www.krick-modell.de> 10: <http://www.cornwallmodelboats.co.uk> Tényleg egy kis kiegészítőst. Mivel a kezdő makettezők leginkább a hárjában kiegészítőben lévő vitorlások iránt érdeklődnek elsősorban, ezért kiegészítőben tölthető szedőknél néhány ilyen alapjain, hogy mely gyártók, milyen makettárnyokban, s mennyire gyártják. A konkrét világszerte ismert terméskészítők közül a legismertebbek a segítőket kéri tapasztaltabbaktól, hogy a megfelelő kitért ki tudjuk választani. A csak saját modell tudnak segíteni, hiszen a hajókat magukat nagy valószínűséggel ismerik, tehát rajtuk egy-egy dobozgrafikára azonnal meg tudják mondani, hogy elvileg használható-e a kit. Magyarországi vásárlás esetében természetesen a legrosszabb taktika az eladásra segítőket kéri, hiszen egyrészt nem ért hozzá, másrészt eladni akarja a kész készletet: Bounty, Cutty Sark, Mayflower, Santa Maria, Victory és Wasa. Ezen hajók kitjei - mivel az érdeklődés előre nagy rájuk - a kitgyártók társaságának kényelében szerepelnek. Az alábbi táblázatban látható, mely gyártók milyen makettárnyban gyártja ezeket a maketteket és szerzhetők be. A táblázatban ez elsősorban az ár, ami előfordulhat, illetve ha ez a van a valószínű, akkor Európában. Amisodik a makettárny mutatója, a harmadik pedig a beszerzési forrás (a fentebb megadott internetes modellboltok listájában a megfelelő számmal). Ha több számmal van, akkor több helyen is kapható a modell.). Az ár a hiányzó információ jelölje (pl. az Artesan-a Latina modellek makettárnyai a honlapjukról nem derül ki, mert alapvetően hibás a hivatalos honlapja) Á

Sark

L.

Boats

3

cikkben a-ról a név, áttekintés alapján mindenkire rábá-zom, hogy kiválassza a számjára megfelelő modellt, amennyiben a fenti hajók valamelyikét akarná megvásárolni. Ezzel zárólag is a kitgyártók cikkei kényelében, kitjeinek, illetve azok tipikus elemeinek és hátrányainak bemutatásait. Remélem, segítőket tudok nyújtani mindazoknak, akik első kitjüket vásárolják és társaságuk fejéket, hogy ne ugorjanak be bárminek (mint ahogy én tettem anno). Társaságokéles modell vagy nem látnak, mindig mindegyiken lehet megjavítani találni, a kérés csak az, hogy egy általános magyar háztartás számára tetemes árszeget jelentő több 10ezer forintot egy használatos, szép, szép-táje számjára ártevőkénységét nyújtó, helyes modellt, vagy 2 márkát fűt és egy zacskó fröccsöntőtt fűtmet kapunk? Mindazonáltal remélem, sikerült elzárnom a leplet a fahajók kitekkel kapcsolatban kialakult általános folklorról. Járó ár-tól, hasznos idétől ká-vánok!